

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 10.

(459.)

Vol. 20.

satellite **1-416**

Thursday,

May 20,

2010

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Dvě ztráty

Stalo se jakousi smutnou tradicí, že při návštěvách Prahy se nemohu vyhnout strašnickému krematoriu. Není to pokaždé, ale také to nebylo poprvé, co jsem se zde setkal se svými známými, když jsme se s někým loučili. Jak čas běží, poznávám stále méně lidí a stále méně lidí poznávám mne.

Jestliže jde o někoho z disidentů, pak se většinou z těch starších sejdou stejní lidé jako při pohřbu profesora Jana Patočky na jaře roku 1977, ale to bylo v Břevnově.

Tentokrát v pátek 14. května 2010 se velká obřadní síň zaplnila přáteli Jarmily Bělíkové. Byla zakládající členkou VONSu a po roce 1989 nikdy nevstoupila do politiky, ale věnovala se sociální práci.

Bylo symbolické, že pohřební bohoslužby vykonával biskup Václav Malý, který byl rovněž členem VONSu. Jan Ruml ve vzpomínce připomněl slova Svatopluka Karáska, že teď již není pouze „underground“, ale i „overground“.

O tři dny později se v Divadle na Fidlovačce rozloučila veřejnost za přítomnosti prezidentů Klause a Gašparoviče s ochráncem lidských práv ombudsmanem Otakarem Motejlem. Na rozdíl od Jarmily Bělíkové, s kterou jsem se sešel, pokud se pamatují pouze jednou na přelomu roků 1979 a 1980, jsem se s doktorem Motejlem znal velice dobře.

Naše první setkání naprosto bezvýznamná byla počátkem šedesátých let. Jako výraznou postavu si ho pamatují ze závodní jídelny na Ovocném trhu, kam chodil na oběd a kam jsme chodili i my jako studenti SPŠST. Svou postavou a svým vzezřením byl nepřehlédnutelný. O deset let později byl opět nepřehlédnutelný při prvním normalizačním monstrprocesu se skupinou Petra Uhla. Jednou o přestávce, když jsme čekali na další zprávy ze soudní síně, přišel dr. Motejl a hovořil s někým z příbuzných obžalovaných. Pamatuji se, jak kritizoval jednoho z klientů a při tom začal slovy: „Nesudme, abychom nebyli souzeni, ale on to chce mít již za sebou a proto je nedůsledný!“

A pak již dr. Motejl vstupoval do mého života častěji a častěji. Při procesu, který je nepřesně označován jako proces s Plastic People v roce 1976 zastupoval Svátu Karáska, který měl pobuřovat veřejnost vulgárními výrazy. K humoru doktora Motejla patřilo, že sebral množství vulgárních výrazů, nejen od spisovatelů jako Havlíček či Vančura, ale i od komunistických velíků jako byli Marx či Lenin.

Jenže doba se přirostovala a když zavřeli Františka Matulu pro odmítnutí vojenské služby, zapracoval dr. Motejl zcela jinak a když k Vojenskému soudu na Pankráči přišla na proces dohlédnout skupina bohoslovců, tak mne pověřil jediným úkolem, aby všichni do dvou minut zmizeli a nedovolil ani mně vstoupit do soudní síně. Přítomna byla pouze Františkova sestra Věra.

Během procesu si prokurátor Kozák vyžádal dvacetiminutové přerušení a po přestávce navrhl podmínku, kterou soudce Moutelík přijal. Když jsem se dr. Motejla zeptal, co říkal ve své obhajobě, řekl s humorem sobě vlastním: „Mluvil jsem velmi dojemně, udělal jsem z pana Matuly úplného blba!“ A soudce Moutelík, po přelíčení poradil Františkovi, ať to raději nikde neříká. Dr. Motejl pak přiznal, že si podmínku neodvážil navrhnout ani on sám a vysvětlil, že přestávka nebyla kvůli tomu, že prokurátor Kozák by zrovna potřeboval na záchod, ale že si někde nutně potřeboval zavolat.

Jenže takový rozsudek se neutajil a československý stát byl pochválen zahraničním rozhlasem, že konečně jednou dodržuje Helsinské dohody a František Matula byl předvolán k Nejvyššímu vojenskému soudu, aby se obnovilo soudní řízení. A František tam nemusel přijít, ale on se rozhodl jim

Jiříkovo referendum

FOTO: ABE A ZASLALA E-MAILEM J. TZIOUGRAS

V Čechách a snad i na Moravě se na dálnicích, silnicích v podzemní dráze i v postranních uličkách na vás v těchto dnech usmívá jedna tvář. Je to Jiří Paroubek a musíte bedlivě sledovat, co tam dali jeho kumpáni a co jeho protivníci. Zatím jsem totiž nikde neviděl jasné heslo jeho protivníků jako třeba PAROUBEK ŽERE MALÉ DĚTI, pouze jeho bývalí kumpáni Zemanovci varují, že již brzy může ovládnout tvůj život. Bylo by to jasné a srozumitelné. Místo toho Paroubek slibuje všechno možné. Někdy to slibuje on jindy jeho protivníci. Paroubek slibuje, že vrátí Elvise. To je docela hezký slib. Řekl bych, že tak hodný zase není. A ejhle, oni to dali jeho nepřátelé a nepřejícníci. Jiný zas slibuje bezplatnou péči o zvířátka. Nemohu si pomoci, sympatický slib, ale kočičky a pejskové nevolí. Proti tomu vypadá vůdce ODS jako suchar.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 4

to tam vysvětlit. Nebylo problémem pro Nejvyšší vojenský soud z toho udělat okamžitě soudní proces, na místě ho zatknout a odsoudit ho na dva roky. Rozsudek byl vykonán ihned. Jediné, co mu povolili předat klíče od své chaloupky své sestře. A jelikož byl i v kriminále neposlušný, přišel z vězení o tři měsíce později. Dr. Motejl jen litoval, že Františka důrazněji nevaroval, že z toho může být exemplární soud. Kdyby to Nejvyšší soud musel dát k nižšímu soudu, nedostal by podle něj tolik a mohl by se na to v klidu připravit.

Pak již jsem přišel na řadu já. Předvolání jsem dostal na pondělí 18. dubna 1977 a v pátek jsem se u dr. Motejla v kanceláři zastavil. Podíval se na moje papíry a já se ho zeptal, jestli tam mám jít. Dr. Motejl mně řekl: „Přečtete si, co jste napsal v předposledním odstavci, že jste ochoten následky svého počínání nést. Tak nemůžete začít kličkovaním! Ale vezměte si s sebou všechno potřebné, hlavně hodné cigarety. To je tam platidlo.“

Po pár dnech ve vazbě se objevil dr. Motejl. Podle svého zvyku přinesl dvoje cigarety. Drahé ameriky a partyzány. Ameriky položil na stůl, partyzány kouřil on sám. Hlavní otázka zněla: „Tak co pane Březina, chcete z toho vyjít s nejnižším trestem anebo z toho uděláme show. Když se rozhodnete pro show, tak to bude nejlepší show jakou

umím.“ Odpověděl jsem, že z toho uděláme show. Sbalil si partyzány a mně nechal ameriky. Po pár dnech se objevil opět. Pohovořil se mnou, co čtu, přinesl ameriky a když jsem mu řekl, že je to dlouhé, tak se rozčílil. „Vy musíte být připraven sedět roky a ne vzdychat po pár týdnech. Jestli je to dlouhý, tak vám dám hned na místě přes hubu!“ Opět se zastavil těsně před procesem a zeptal se, jak se budu hájit. Řekl jsem, že si vše nechám na závěrečnou řeč. Den po procesu se opět zastavil, abychom to zhodnotili a jestli se budeme odvolávat. „Vaše řeč byla dobrá, ale příliš na intelektuální úrovni, aby to soud mohl pochopit a ke všemu jsem vyšel ven a hned před budovou mně ji někdo ze zavřený tašky ukradl a večer to už vysílal zahraniční rozhlas!“ „Víte pane doktore, lidé jsou kurvy“ a oba jsme se usmáli. Odvolání proběhlo v Příbrami a tam jsem viděl doktora Motejla naposledy.

Když přijel po revoluci do Kanady, tak mi zavolal z Ottawy a to jsme spolu hovořili naposledy. Jak sám říká, jediný on věděl, co z toho, co se o něm říká, byla skutečnost a co byl mýtus, ale obojí mělo svůj skrytý význam. Když se ho někdo ptal před smrtí, jestli jsou nějaká práva v Česku pošlapávána, odpověděl s humorem jemu vlastním: „Ano, práva kuřáků!“

Aleš Březina - Praha

***